

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม

ว่าด้วยมาตรฐานการรายงานคดีและการตรวจสำนวนคดีในสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค

พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่ประธานศาลฎีกาได้ออกคำแนะนำของประธานศาลฎีกาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานคดีในสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อวางหลักเกณฑ์การบริหารจัดการคดีในสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาคให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของประธานศาลฎีกาที่มุ่งเน้นการพิจารณาพิพากษาคดีภายใต้หลักนิติธรรม ให้เป็นไปอย่างเปิดเผย ถูกต้องตามกฎหมาย มีมาตรฐานที่ชัดเจน และเหมาะสมแก่ประเภทคดี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานศาลฎีกาจึงออกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยมาตรฐานการรายงานคดีและการตรวจสำนวนคดีในสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในกรณีที่มีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใด ซึ่งกำหนดโดยสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาคและมีผลอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ศาล” หมายความว่า ศาลชั้นต้นหรือผู้พิพากษาในศาลที่อยู่ในเขตอำนาจของอธิบดีผู้พิพากษาภาค

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีผู้พิพากษาภาค

“รองอธิบดี” หมายความว่า รองอธิบดีผู้พิพากษาภาค

หมวด ๑

ประเภทคดีที่ต้องรายงานและกำหนดเวลารายงาน

ข้อ ๕ ศาลชั้นต้นที่อยู่ในเขตอำนาจของอธิบดี ให้รายงานคดีตามประเภทคดีต่ออธิบดีดังต่อไปนี้

ก. คดีอาญา

(๑) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๓๕ คดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๕/๑ ถึงมาตรา ๑๓๕/๔

(๒) คดีทุกประเภทที่อัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๑๐ ปีขึ้นไป จำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต

(๓) คดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ดังนี้

(๓.๑) ข้อหาไม้ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่าย ในจำนวนหรือปริมาณ ดังนี้

(๓.๑.๑) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ เม็ด หรือหน่วยการใช้ หรือน้ำหนักสุทธิตั้งแต่ ๘๐ กรัม ขึ้นไป หรือปริมาณสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ ๒๐ กรัม ขึ้นไป ใดๆอย่างหนึ่ง

(๓.๑.๒) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ เฉพาะฝิ่น มอร์ฟิน โคคาอีน มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ ๑๐๐ กรัมขึ้นไป

(๓.๑.๓) ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชาหรือพืชกระท่อม โดยมีปริมาณกัญชาแห้งหรือพืชกระท่อมแห้ง น้ำหนักตั้งแต่ ๑๐ กิโลกรัม ขึ้นไป หรือมีปริมาณกัญชาสดหรือพืชกระท่อมสด น้ำหนักตั้งแต่ ๓๐ กิโลกรัม ขึ้นไป

(๓.๒) ข้อหาผลิต นำเข้า ส่งออก ยาเสพติดให้โทษในประเภท ๑ เว้นแต่เป็นการผลิตโดยการแบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๕ วรรคสามและวรรคสี่

ให้รายงานเมื่อจำเลยยื่นคำให้การ เว้นแต่คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพโดยไม่ต้องฟังพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ

ข. คดีแพ่ง

(๑) คดีที่มีราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาท ตั้งแต่ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป กรณีสถาบันการเงินเป็นโจทก์มีราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป เว้นแต่เป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยากหรือจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ

(๒) คดีร้องขอให้ศาลมีคำสั่งแสดงกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘๒ ซึ่งมีผู้คัดค้านและมีทุนทรัพย์ตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

(๓) คดีพิพาทอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินทุกประเภท ซึ่งมีผู้คัดค้าน และมีทุนทรัพย์ตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

(๔) คดีเกี่ยวกับภาระจำยอมหรือทางจำเป็น เว้นแต่จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ

ให้รายงานเมื่อจำเลยยื่นคำให้การหรือผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้าน

ค. คดีละเมิดอำนาจศาล ต้องรายงานทางโทรศัพท์หรือโทรสารให้อธิบดีทราบทันทีเมื่อมีการกล่าวหา

ง. คดีไต่สวนชั้นสรุปพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ ให้รายงานเมื่อรับคำร้อง

จ. คดีดังต่อไปนี้

(๑) คดีที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น คดีที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือผู้เสียหายเป็นผู้พิพากษาตุลาการ ผู้พิพากษาสมทบ คณะตุลาการศาลฎีกา อนุญาโตตุลาการ ผู้ประนีประนอมประจำศาล นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา นักการเมือง พนักงานอัยการ กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่ระดับอธิบดีหรือเทียบเท่า ข้าราชการทหารหรือตำรวจที่มียศตั้งแต่พลตรี พลเรือตรี พลอากาศตรี หรือพลตำรวจตรี พนักงานรัฐวิสาหกิจตั้งแต่ระดับผู้ว่าการหรือผู้อำนวยการขึ้นไป บุคคลที่ได้รับเอกสิทธิ และความคุ้มกันทางการทูต เป็นต้น

(๒) คดีที่มีพฤติการณ์แห่งการกระทำเป็นที่สนใจของประชาชน

(๓) คดีที่อาจมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คดีความผิดที่เป็นการกระทำความผิดในลักษณะองค์กรอาชญากรรม คดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ คดีที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

(๔) คดีร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๕) คดีอื่นๆ ที่ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรืออธิบดีเห็นสมควรให้รายงาน

ในกรณี (๑) ถึง (๔) ให้รายงานเมื่อรับฟ้อง รับคำร้อง หรือประทับฟ้อง หรือเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลัง ส่วนกรณี (๕) ให้รายงานเมื่อบุคคลตาม (๕) เห็นสมควรให้รายงาน

ข้อ ๖ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ อธิบดีอาจออกระเบียบกำหนดประเภทและลักษณะคดีที่ต้องรายงานและส่งตรวจให้แตกต่างจากระเบียบนี้ได้ โดยคำนึงถึงปริมาณคดีในศาล ทุนทรัพย์ที่พิพาท อัตราโทษ ความสำคัญของเนื้อหาแห่งคดีหรือคู่ความ ข้อพิพาทเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ความสนใจของประชาชนต่อคดี และอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล รวมทั้งอาจกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมตามที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมให้อำนาจได้ โดยให้อธิบดีรายงานให้ประธานศาลฎีกาทราบ

หมวด ๒

การส่งสำนวนเพื่อตรวจสอบ

ข้อ ๗ คดีที่ต้องรายงานให้ถือว่าเป็นคดีที่จะต้องส่งสำนวนและร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งให้อธิบดีตรวจ เว้นแต่อธิบดีจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๘ คดีที่มีรองอธิบดีร่วมนั่งพิจารณาและพิพากษาเป็นคดีที่ต้องส่งให้อธิบดีตรวจ ก็ให้ดำเนินการเพื่อให้มีการตรวจสอบสำนวนและร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าวด้วย เว้นแต่อธิบดีจะเห็นเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๙ ในกรณีคดีที่ต้องรายงานนั้นเสร็จไปโดยเหตุอื่น เช่น รับสารภาพโดยไม่ต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ ถอนฟ้อง หรือสัญญาประนีประนอมยอมความ ถอนคำร้องทุกข์ยอมความหรือจำหน่ายคดี ให้ศาลพิจารณาพิพากษาคดีหรือมีคำสั่งไปได้ แล้วส่งสำเนาคำสั่งหรือคำพิพากษาให้อธิบดีทราบ

หมวด ๓

การตรวจร่างคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ข้อ ๑๐ การส่งร่างคำพิพากษา หรือคำสั่งเพื่อตรวจ ควรให้มีระยะเวลาการตรวจไม่น้อยกว่า ๑๕ วันทำการ โดยต้องพิจารณาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณคดี เพื่อมิให้กระทบต่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๑๑ อธิบดีอาจจ่ายสำนวนและร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ศาลส่งมาตามข้อ ๑๐ ให้อธิบดีช่วยตรวจโดยไม่ต้องเสนอให้อธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบก็ได้

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งแล้วอธิบดีอาจจ่ายสำนวนและร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ศาลส่งมาตามข้อ ๑๐ ให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล หรือผู้พิพากษาอาวุโสช่วยตรวจ ซึ่งเมื่อตรวจแล้วให้เสนออธิบดีหรือรองอธิบดีผู้ได้รับมอบหมายจากอธิบดีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ให้อธิบดี รองอธิบดี ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลประจำสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล หรือผู้พิพากษาอาวุโสช่วยตรวจร่างคำพิพากษาหรือคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในคู่มือปฏิบัติราชการของตุลาการ และให้นำคู่มือปฏิบัติงานศาลฎีกามาใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒ การตรวจร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งตามข้อ ๑๑ ให้ดำเนินการเพื่อรักษาแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้การใช้ดุลพินิจของศาลเป็นไปโดยถูกต้องในแนวทางเดียวกัน ในกรณีที่ต่างไปจากแนวบรรทัดฐาน ควรมีเหตุผลพิเศษ และให้แสดงเหตุผลไว้ในร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๑๓ กรณีที่มีการถอนฟ้อง ยอมความ มีเหตุที่ต้องเปลี่ยนแปลงผลตาม
ร่างคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือเหตุอื่นที่ทำให้ไม่อาจอ่านร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ส่งมานั้นได้
ให้ศาลรีบแจ้งเลขานุการศาลยุติธรรมประจำภาคทราบทางโทรศัพท์โดยเร็ว จากนั้นให้รายงานเหตุ
แห่งการนั้นเป็นหนังสือพร้อมแนบคำร้อง คำแถลง รายงานกระบวนการพิจารณาและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
ไปยังอธิบดี เพื่อให้ส่งร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งพร้อมสำนวนคดีคืน

หมวด ๔

การแจ้งผลคำพิพากษาหรือคำสั่งหลังอ่าน

ข้อ ๑๔ เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คู่ความฟังแล้ว ให้ส่งสำเนาคำพิพากษา
หรือคำสั่งพร้อมสำเนาบันทีกคำแนะนำ ข้อทักท้วงหรือการปรับปรุงร่างคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว
(ถ้ามี) ไปยังสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาคภายในเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๕ บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องหรือคำร้องขอก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้บังคับตาม
ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่ก่อน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

วีระพล ตั้งสุวรรณ
(นายวีระพล ตั้งสุวรรณ)
ประธานศาลฎีกา